

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 3.

A' Magyar Kurir 5-dik darabjához.

Végezte a' Carraccasi földindulást illető levélnek: —

„Egy szempillantat alatt a' leg rettegetesebb temetőhelyé vált ez a' szép város, a' mellyen mintegy tébolyogva futkosott mindenfelé a' sokaság, halgatódzván az omlások között, hogy ha talám ittott a' jaigatókat a' kövek között kivájni és még életben meg tartani lehetne. —

„A' napnak hátra lévő része az egész éjtzakával együtt e'féle foglalatoskodással telt-el. A' következett nap a' halottak' eltakarításokra fordított, de a' melly csak úgy ment véghez, hogy a' holt testek különbözőkülömb helyeken rakásokra hordattattak, 's az omlások között kiszedett fával össze égettettek, különben dőghalálnak származásától lehetett volna felni. —

„Minden házi bútor, ruha, fejezmenű, 's a' minden napi életre szükséges holmik oda lettek; rész szerént az omlás oda temette és semmivé tette, rész szerént az alacsony nép és a' szeretsen rabszolgák elragadozták. Minden enni inni való elenyészett; a' kútak, tsatornák oda lettek, a' patakok eddig való folyamatjokat elhagyták, edény sem találtatott a' merítésre: Igen messzé kellett mienni, tsakhogy szomszúságát enyhíthesse az ember; 's többire csak a' markával merete a' vizet a' szájába. Némellyek falusi házaikhoz futottak-ki, ott akarván menedék helyet és enyhülést keresni, de melly keservesen esett, midőn ezeket is elenyészve találták. Eledelet a' piatzokra eladni senki nem hozott. Némellyek ehel haltak-meg az alatt, míg a' környékeken eleség után nyargalódtak. Tsak valami kevés tsokoládét, tsukrot, és

törökbúzat lehetett felette drágán találni: különben több embert megölt volna az éhség, mint a' házaknak omlásaik. —

„A' sebesekek valami 3 ezeren egy viznek partjára a' fáknak árnyékaikba hordattattak össze; de majd semmi sem találtatván enyhítetésekre, rettenetes kínokat állottak-ki; tsak szóval vigasztalták őket. —

„Egy figyelmetes ember azonközben (igy szóll a' tudósító) ezen rettentő szempillantatokban is igen eleven képét vehette elméjébe az Amerikai Spanyolok' erköltsi tulajdonságaiknak 's életbeli princípiumaiknak. Láttam olyan atyákat, a' kik 5 — 6 gyermekeiket, minden rokonaikat, barátjaikat, 's minden vagyonaikat elvesztették, 's még sem esett-ki tsak egy könnysem is szemeikből. Vallásbeli gondolatokban találták vigasztalást; mások rumba ölték, vagy rúmmal ölték-meg keserűsegeiket: úgy látszott, hogy egy sints közöttök, a' ki kevesebbé ne' bánkódna ezen történetért, mint sem ha valami a' fele prócessusát, perit elvesztette volna, a' mellynek az ő nemesi rangjától, avagy valamely közönséges gyűllésben vagy szent soleunitásban való elsősegtől való megfosztás lett volna a' következése. A' Carraccasi aszszonyemberek nem gondolván azzal, hogy a' Római Catholica vallás szerént a' Nagy Péntek a' legajtatatosabb innep legyen, ekkor szokták volt magokat eleitől főgva leginkább felezifrázni: de bezzeg ők is ugyan megalázták most magokat. Mihelyést a' földnek ingadozását érezték, azt egyszerre az egektől az ő ostoroztatásokra küldetett büntetésnek Ienni esmervén, minden tzifraságot azonnal elhánytak, 's

penitenziatartásnak jeléül leg durvább ruházatot vettek - fel. Önként alája botosátoták a' barát - fenyítéknek is magokat; mejjeiket, melyekről tsak most hányták valale drágaságaikat, kímélés nélkül verték ökleikkel. A' férfiak közzül arra az eszelős buzgóságra vetemedtek sokak, hogy mezitelen lábbal, derekaikat tsak egy széles övvel kötvén által, beretvátlan, 's nyakokba egy kötelet 's arra egy nagy követ akasztván, vállaikon pedig 100 — 150 fontos nehézségű fa keresztet hordozván, processiót jártak, hogy az Isten' haragját megengesztelhesék. Mindenütt tsak e'féle processiojárást lehetett látni éjjel nappal a' városban és falukon. Mindenhegy egyegy Calvariává változott vala, a' hol az éhen tsak meg nem haló nép az Isten' kegyelmiért esedezett. A' kik papot nem találtak a' gyóntatásra, az úttzákon gyóntak közönségesen és eléhezéllették bűneiket, azzal vádolván minnyájok magokat, hogy ők ingerelték haragra az Istent, és vonták magokra a' közönséges veszedelmet. —

„Két nap alatt valami 2000 olyan emberek léptek házassági életre, kiknek addig czéljok sem volt a' házasulás. Sok szegény emberek, -kikre megvetéssel néztek volt az ő gazdag rokonaik; most megismértettek; sok olyan szerentsétlen szerelmeskedésbéli gyermekek, a' kik szülőket soha nem esmertek, most megtalálták atyjokat anyjokat, és igaz ágybéli maradékoknak lenni esmertettek. Sok perek egyszerre elmúltak, sok eltartoztatott holmi visszaadott. Megjegyzést érdemel azonközben, hogy ugyan ezen félelmes környűlállások, a' mellyek sokaknak szíveket így meglágyítottak, 's őket bűneiken való bántódásra indították, mások az alatt minden gonoszságnak elkövetésire használták az alkalmatosságot, a' zűrzavart. —

„A' földnek rengése azonközben a' következő napokon is folyást tartott. Az omlások naponként sőt óránként erősebb-

ben össze roskadtak. Aprilis 5-dikén délutáni 4 óraker ismét úgy megrázkódott a' föld, hogy sok hegyek meghasadoztak, vagy széllyel szakadoztak; a' nagy kőszikláknak felsőbb részeik a' derekaiktól elszakaszatván, a' völgyekbe lehömpölygöttek. Ezen órától fogva más nap u. m. Apr. 6-dika' reggeléig, mintegy 9 óráig, olly sűrűen érettetett ez a' kemény ingas vagy rengés, hogy közötté alig tartott a' tsendesség ötöt minútaig, 's az alatt is tartott a' zúgás a' föld' gyomrában. —

„Még Decemberben sem szűnt volt meg egészen a' földnek rengése, midőn én oda hagytam ezt a' pusztává lett országot. Az olyan napokat, a' mellyeken tsak 19 's 20 versben rendűlt - mega' föld, a' leg tsendesebbek közé számlálták. Mi fog ezen félelmes tüneménynek további következtése lenni, még ekkor nem hájározhatta - meg az emberi ész. Gyanították, hogy talán egy vagy több tűzokádó örvények (Vulkánusok) fognak származni. A' szegény Lakosok kunyhókban, kajbákban laktak. —

Magyar Ország.

A' Pisoni újságokban szépen előadva olvassuk azt az időtöltést, mellyet a' Báró Hiller Regementje' nevédekjei, a' közelebb múlt Péter és Pál napján tsináltak az oda való népes közönségnek. Az ő igen érdemes Kommendánsok Hadnagy Moreiner Úr, a' nevezett nap előtt őket a' malmoknál lévő szép erdőbe a' nevelő házból kivéven, azon katoná kajbákba, mellyeket magoknak előre készítettek vala, megszállította, a' hol minden katonai foglalatosságot úgy megtétezt vellek, mint az ellenség előtt táborozó katonák szoktak. A' feljebb mondott napon, t. i. a' mellyen gyakorlottságoknak próbáját tettek, két részre osztván két ellenséges sereget formáltak, 's úgy verekedtek egymással. Czélt jól lőttek, mind együtt mind elszéledve egyenként jól tüzeltek; ágyútskáikkal is jól dolgoztak.